

Matsikkerhet – jorda er også en viktig brikke

Nå er verdens hveteproduksjon truet av krigshandlingene i Ukraina.

Mer norsk korn: Ikke mye av det norske jordsmonnet er like fruktbart som det ukrainske, men med en god forvaltning av den norske jordkapitalen kan Norge produsere langt mer korn enn i dag, skriver innsenderen. Foto: Mostphotos

Siri Svendgård-Stokke

Avdelingsleder jordkartlegging, Nibio

Publisert: 10.03.22, 10:00

Dette er et debattinnlegg. Teksten står for skribentens regning. Vil du delta i debatten, kan du sende ditt innlegg til Nationen [her](#).

Sjefanalytiker Bjarne Schieldrop i SEB uttalte seg på NRK1 lørdag den 26. februar om hvilke følger krigen i Ukraina kan ha for Norge. Ukraina er en verdens største hveteprodusenter og forsyner i normalår verdensmarkedet med store mengder hvete.

Les også: Ukraina stanser eksport av matvarer

Ukrainas store kornproduksjon skyldes i stor grad at landet har ei svært fruktbar jord. Mer enn to tredeler av Ukrainas landareal er i det såkalte svartjordsbeltet. Svartjorda er naturlig næringsrik, jorda forsyner plantene med tilstrekkelig vann, har et passende innhold av organisk materiale og er et godt levested for jordboende organismer.

Nå er verdens hveteproduksjon truet av krigshandlingene i Ukraina. I andre år er det enten for mye eller for lite vann som gir lave avlinger av hvete på verdensbasis. Nylig ble FNs nye klimarapport publisert. Jordbruket og verdens matproduksjon står overfor store utfordringer.

Les også: Derfor blir det ikke mathvete på Terjes åkre i år

Forleden oppfordret Schieldrop til en styrket innsats for å framskaffe kornsorter som er tilpasset norske forhold. Foredling av norske kornsorter er en viktig brikke for en økt norsk selvforsyningsgrad, men ikke den eneste. Kornplantene må ha nok god jord å vokse i.

Jordsmonnet er en ikke-fornybar ressurs og jordsmonnets funksjoner er truet – av ulike årsaker og i ulik grad. Menneskelig aktivitet og vekselvirkningen mellom menneskelig aktivitet og naturlige prosesser kan utgjøre trusler mot jordas funksjoner.

Annonse

De største truslene jordsmonnet i Norge står overfor er: erosjon, tap av organisk materiale, tap av biodiversitet, jordpakking og forurensning. I tillegg kommer selve arealene – jo flere viktige matproduserende arealer som tas ut av matproduksjon, dess færre arealer kan det dyrkes mat på.

Les også: Yara halverer produksjonen av viktige gjødselråvarer

Tilstanden for det norske jordsmonnet er ukjent. En så viktig kapital må forvaltes i et langsiktig perspektiv. Hvis det er slik at mye av det norske jordsmonnet er i dårlig forfatning, så må det settes inn tiltak for å bedre jordsmonnet. For å kunne sette inn målrettede og effektive tiltak må vi ha kunnskap om hvordan jordsmonnet er.

I 2020 publiserte Nibio en rapport som beskriver et forslag til et jordovervåkingssystem på jordbruksjord. Jordovervåkingssystemet vil kunne dokumentere jordsmonnets tilstand og endring. Resultatene fra systemet vil kunne brukes for å sette inn tiltak for å bedre jordsmonnets funksjoner og den norske matproduksjonen.

Les også: Borch bløffer om korn

Ukraina har sin svartjord, Norge har sitt jordsmonn. Ikke mye av det norske jordsmonnet er like fruktbart som det ukrainske, men med en god forvaltning av den norske jordkapitalen kan Norge produsere langt mer korn enn i dag.

Da må vi ha kunnskap om det norske jordsmonnets tilstand og hvordan jordsmonnet endrer seg - over tid, i ulike deler av landet og med ulik drift.

Les også: Ap med lønnsomhetsgaranti til kornbøndene

Et jordovervåkingssystem vil danne et godt grunnlag for å sette inn tiltak for å bedre jordsmonnets funksjoner og øke den norske selvforsyningen – ett av flere verktøy som Norge kan bruke i verdens dugnad for matproduksjon og klimatilpassing.

Annonse

Emneord til denne artikkelen

Motkultur: Mat og jordbruk